

Ptaki mokrade?

Nr 5-6/2023

Artykuł ten jest kontynuacją cyklu, w którym poznajemy ptaki zamieszkujące różne siedliska. W Kocim Głosie 7-8/2022 czytać mogliście o tym jakie mamy "Ptaki miejskich podwórek", a w numerze 3-4/2023 poznaliście "Ptasie siedliska w zieleni miejskiej". Dzisiaj po raz pierwszy wyjdziemy poza teren miejski i na przykładzie leśnych rozlewisk na tzw. "worku" - przy pasie granicznym na przedłużeniu ul. Rycerskiej, za strzelnicą wojskową w Świnoujściu - przyjrzymy się ptakom mokradeł.

[lesne-wertepy-16.jpeg](#)

Terenów mokradłowych, a więc łączących cechy środowiska wodnego i lądowego, znajdziemy w okolicy Świnoujścia całkiem sporo. Chyba sztandarowym obszarem będzie Karsiborska Kępa z rozległymi obszarami podmokłych łąk, pastwisk i szuwarów - świat unikatowych gatunków ptaków i roślinności. Także stare lasy wyspy Uznam, daleko na południe od centrum miasta bogate są w obniżenia, w których przez większość roku nie brakuje wody - rosną tam olsy i szuwały. My jednak wybierzemy się w miejsce o wiele dostępnejsze dla przeciętnego mieszkańca miasta, gdzie łatwo dotrzeć spacerem lub na rowerze.

Aby dobrze przygotować się do obserwacji przyrody (nie tylko w siedlisku dziś omawianym) wskazane jest wyposażyć się w lornetkę o powiększeniu co najmniej 7x, a posiadanie prostego atlasu ptaków także pomoże. Do samej wyprawy należy przygotować się jak do każdej innej wycieczki pieszej czy rowerowej, przy czym warto założyć na siebie strój w stonowanych kolorach, aby nie odstraszać ptaków. Na miejscu poruszamy się spokojnie i staramy zachować ciszę.

Środowisko takie jak tu omawiane to dom głównie dla ptaków blaszkodziobych, takich jak kaczki czy łabędzie. Poznajmy kilka z nich.

- **Krzyżówka** - nasza najbardziej rozpoznawalna kaczka. Znamy ją z parków czy plaż. Na miejscu naszych obserwacji odnajduje spokojne miejsce lęgowe i naturalne żerowisko. Gniazdo lokalizuje pośród roślinności wodnej lub nabrzeżnej, ale zdarza się że wybiera dziuple w drzewach. Po wykluciu młode po prostu wyskakują na ściółkę pod drzewem. Pokarmu szuka na powierzchni wody, a jest nim roślinność wod [krakwy-i-gagoly.jpeg](#) na lub drobne bezkręgowce wodne.
- **Krakwa** - kaczka podobna do krzyżówki, ale znacznie mniej liczna. Podobnie jak krzyżówka na teren lęgowy wybiera środowisko związane ze zbiornikami wodnymi różnego rodzaju. Gniazdo buduje w roślinności nad brzegiem wód, w szuwarach czy zakrzaczeniach. Żywi się podobnie jak krzyżówka.

- **Gągoł** - w Polsce gniazduje tylko na północy i zachodzie kraju wybierając różnego rodzaju zbiorniki wodne i mokradła. W przeciwieństwie do innych kaczek na miejsce założenia gniazda wybiera tylko dziuplaste drzewa w pobliżu wody. Korzysta także ze specjalnych budek lęgowych wywieszonych w tym celu przez człowieka. Jego pokarmem są przede wszystkim drobne bezkręgowce - mięczaki, skorupiaki, owady. Zbiera je nurkując.
- **Cyraneczka** - jest naszą najmniejszą dziką kaczką. Gniazduje w gęstej roślinności terenów mokradłowych, czasami nawet na małych oczkach wodnych. Gniazdo chowa na brzegach zbiorników w roślinności szuwarów, w trawach lub innej gęstej roślinności. Żywi się drobnymi bezkręgowcami na mulistych pły [lesne-wertepey-15.png](#) ciznach.
- **Łabędź niemy** - chyba dobrze znany każdemu z nas z plaży, parków czy kanałów portowych. Tutaj ma spokojne miejsce na założenie gniazda, a jest ono imponującą konstrukcją z gałęzi i roślinności wodnej. Para łabędzi jest bardzo terytorialna i przegania ze swojego rewiru inne duże ptaki wodne. Żywi się głównie roślinnością wodną, ale również drobnymi bezkręgowcami.
- **Gęgawa** - jest to duża dzika gęś, która by założyć gniazdo wybiera szuwały, gęsto porośnięte mokradła, czasem podmokłe łąki. Gniazdo może zlokalizować w różnych częściach takich biotopów budując je z gałęzi i roślinności wodnej. Żeruje na obszarach trawiastych.

Zobaczymy tutaj także ptaki, które przylatują tylko żerować lub ich miejsce lęgowe pośrednio związane jest z wodą.

- [czapla-biala-06.png](#) **Czapla siwa i czapla biała** - ich miejsca gniazdowania, czyli kolonie lęgowe na drzewach i w trzcinowiskach, zdecydowanie związane są z wodami. W miejscu naszej wycieczki ptaki te zobaczymy jednak jako gości przylatujących tylko aby się pożywić. W ich diecie znajdują się drobne ryby, płazy oraz skorupiaki czy owady. Żerują brodząc w płytciznach.
- **Pliszka siwa** - choć jej siedliska lęgowe są bardzo zróżnicowane to nie stroni od obrzeży różnego rodzaju wód. Intensywnie lata i biega w poszukiwaniu owadów, którymi się żywi. Gniazda zakłada w skarpach, stertach kamieni, pod korzeniami drzew, w pniach lub norach nad wodą.

Na obrzeżach rozlewiska zobaczymy przy okazji także inne gatunki, które zamieszkują sąsiednie środowisko - w tym przypadku leśne. Będą to, znane z naszego cyklu artykułów, m.in. sikory, kowaliki, dzięcioły, kosy, zięby. Nad tym terenem często przelatują także kruki, myszołowy, kanie czy nawet bieliki.

Mamy nadzieję, że ten artykuł zachęcił Was do wyjścia poza przestrzeń miasta i podpatrywania okolicznej przyrody. Powodzenia w terenie!

Revision #5

Created 2023-05-03 08:23:03 UTC by Paweł Jabłoński

Updated 2023-10-22 16:09:44 UTC by Paweł Jabłoński